

Laimėjimų užkulisiuose

Vakar paskelbti vokiečių karių pajėgų vyriausios vadovybės ypatingieji pranešimai duoda progos ne tikai pasigėrėti grandiozniais laimėjimais prieš bolševikinį mūsų ir visos žmonijos priešą, bet ir iš esmės apsvarstyti: *iš kur šitie laimėjimai kyla ir ką jie mums sako?* Šią klausimą norėtume svarstyti ne abstrakčiai, o pačiu aktualiausiu būdu, taip, kad galėtume patiekti naudingos medžiagos patys sau.

I tikrąją svarstymų bei samprotavimų kelią mus užveda pats būdas, kaip vokiečiai skelbia savo fronto pranešimus. Jie palieka priešingajai pusei svaidytis smulkiais propagandiniais gabaliukais; teikdami trumpus, net sausos komunikatos, jie laukia meto, kada jų pranešimai žybtels lyg ugnies stulpas, pačių vokiečių visuomenei ir visam pasauliui atidengdamas triuškinančius vokiškojo ginklo laimėjimus ir kartu palaidodamas juokingas priešų pagyras. Taip atsitiko ir škart. Griausmu nuaidėję vokiečių karinės vadovybės pranešimai visų sąmonėje paliko vieną išpūdį — vokiečių drausmingumą, kuris stovi prieš nervingą priešų pakrikimą.

Sekame to drausmingumo nervus, kurie iš *vieningos valios* centro eina į visos tautos ir valstybės kūną, ir tokiu būdu priartėjame prie vokiečių laimėjimų paslapties, kurios aspektus šiame pat laikraštyje esame keliais atvejais nagrinėję ir kuriuos norime nūn prisiminti pačia mums aktualiausia prasme. Pirmiausia norime pabrėžti visišką vokiečių politinės ir karinės vadovybės vieningumą, kurį reprezentuoja Fuehrerio asmuo, vienijas savy vokiečių tautos vadą ir vyriausiąjį ginkluotųjų pajėgų viršininką. Jau tarsi garantuoja, kad nebeįvyks tai, kas atsitiko per Didįjį karą, kada iškirke partiniai politikieriai niekais pavertė nepalaužiamos vokiečių fronto jėgos atsiiktus rezultatus. Toliau norime pažymėti nuostabią diplomatinę drausmę, kurią ypatingai pastebime nūn nagrinėdami laikmetį prieš karą su bolševikais: kad ir kaip įžūliai sovietų provokuojami, vokiečiai nei spaudos pasisakymais, nei diplomatiniais aktais neišėjo iš bendrosios politinės linijos tol, kol aukščiausioji vadovybė nerado reikalinga prabilti karinei Reicho jėgai.

Mielai plačiau išdėstyti ir kitus šito vokiečių vidujinio drausmingumo reiškinius, kurie surado jų laimėjimų fundamentą. Paliekame tam išsamiai parodyti atskiruose straipsniuose. Gėrėdamiesi įsižiūrime į drąsias pramonės racionalizavimo reformas, kuone kvapą sulaikę studijuojame nuostabų žaliavų problemos išsprendimą, su pripažinimu konstatuojame sumanų maisto produktų, tekstilės gaminių ir kitų būtiniausio vartojimo prekių paskirstymą. Bet virš visko, visų racionalizacijų ir techniškiųjų išbulvinių priešaky stovi gyvasis žmogus, ir į tą vokiečių žmogų mes atkreipiame savo ypatingą dėmesį, mes norime pažinti tą vokiečių žmogų, kuriam niekur nėra kliūčių, kuris nepažįsta nesėkmės ir, nuostabios technikos paremiamas, skina laurus vienus po kito.

Kai pažiūrime į tą vokiečių žmogų — karį ir kovotoją, kuris nugalėjo Norvegijos fiordus ir Narviko atšiaurumus, kurio žygį ir vakarus vainikavo laimėjimas ir kurio veiksmai Balkanuose, Afrikoje ir Rytuose pažymėti pergales ženklų, — mes išsyk gauname išpūdį, kad tasai žmogus — karys laikrodžio tikslumu atlieka savo uždavinį; atseit, ką drąsiai suplanuoja sumanū vadovybė, tatau su visiškų tikrumu įvykdo ginklo jėga, pradėdant armijomis ir baigiant atskiru kovotoju. Taip, ir kiekvienas atskiras vokiečių karys yra tiksliai judas ratukas milžiniška-

Bolševikai į frontą siūnčia paskutinius rezervus

Visame Rytų fronte pastebimas sovietų armijų kovos pajėgumo atoslūgis

VYR. VOKIEČIŲ KARINIŲ PAJĖGŲ PRANEŠIMAS

Iš Vyriausiosios Fiurerio būstinės. VIII-6. ELTA. Vyriausioji karių pajėgų vadovybė, DNB žiniomis, praneša:

Apie sėkmingus karo veiksmus Rytuose šiandien jau pranešta specialiuose pranešimuose. Stipresni kovos lėktuvų junginiai naktį ir rugpiučio 6 d., esant geram matomumui, numetė į karinius įrengimus Maskvoje daugelį tonų sprogdinamųjų bombų ir dešimtis tūkstančių padegamųjų bombų. Iš taiklių pataikymų į lėktuvų pramonės fabrikus ir iš daugelio gaisrų aprūpinimo įmonėse galima buvo spręsti apie šio puolimo pasisekimą.

Ties britų rytiniu pakraščiu karo aviacija sunaikino vieną 6.000 tonų prekinį laivą ir sunkiai sužalojo kitą prekybinį laivą.

Praėjusią naktį kiti kovos lėktuvai labai sėkmingai bombardavo uostų įrengimus salos šiaurės rytuose ir rytuose. Kiti puolimai iš oro buvo nukreipti prieš keletą aerodromų.

Šiaurės Afrikoje naktį rugpiučio 4 d. pakartotinis britų puolimas iš Tobruko susmuko nuo vokiečių italų artilerijos ugnies. Priešui buvo padaryta didelių kruvinių nuostolių ir buvo paimta daug belaisvių.

Praėjusią naktį įvairiose vakarų ir pietų vakarų Vokietijos vietose, pirmoje eilėje ties Karlsruhe ir Mannheimu, priešas numetė sprogdinamųjų ir padegamųjų bombų. Tarp civiliųjų gyventojų yra užmuštų ir sužeistų. Priešlėktuvinė artilerija ir naktiniai naikintuvai numušė 8 puolusius britų bombonešius.

Iš Vyriausiosios Fiurerio būstinės. VIII-6. ELTA. DNB praneša,

kad Besarabijos išlaisvinimo nuo bolševikinės prievartos proga, Fiureris ir vyriausias karių pajėgų vadas Rumunijos valstybės vadū ir vokiečių bei rumunų kariuomenės dalį vyriausiam vadui generolui Antonescui suteikė Geležinio Kryžiaus Riterio Kryžių. Tuo Fiureris pagerbė bendrąjį karo veiksmų Rytuose svarbų kovų pasisekimą, drąsiai vadovaujant generolui Antonescui suteikė Geležinį Fiureris šiandien karo veiksmų Rytuose pietų fronte atliko asmeniškai.

— o —
BERLYNAS. VIII-6. ELTA. DNB praneša, kad visame Rytų fronte vis daugiau pastebimas sovietų armijų kovos pajėgumo atoslūgis, kaip konstatuojama informuotų karių sluknsnių.

Daugelį junginių dėl karių stokos vadovauja puskarininkiai. Rezervai yra visiškai neapmokyti ar bent nepakankamai.

Iš dalies jie į kovą siūnčiamy civiliams drabužiais ir nepakankamai apginkluoti.

Naujai sudarytoms junginiams trūksta artilerijos ir ypač sunkiųjų kulkosvaizdžių. Daugelis šarvuotųjų divizijų kovojo be šarvuotųjų kaip pės-tininkai.

Specialios dalys, pavyzdžiui, iš lėktuvų nuleidžiamos brigados, taip pat buvo panaudotos kaip pės-tininkai.

Didžiausia skuba į frontą siūnčiama vis daugiau darbininkų apsaugos ir jaunųjų komunistų junginių. Sovietų rezervai be išimties turį nežymų kovos pajėgumą ir yra labai mišrūs.

Sovietų armija yra netekusi 4 milijonų vyrų

Karo veiksmai Rytų fronte įžengė į naują lemiamą fazę

BERLYNAS. E. Prie vyriausios vokiečių kariuomenės vadovybės specialių pranešimų DNB iš informuotų karių šaltinių papildomai patiria, jog iš viso to pirmiausiai yra aišku, kad pergale baigus mūsų prie Smolensko, didįjį vokiečių karo žygį prieš „Staliną liniją“ reikia laikyti galutinai baigtu ir naują kovos fazę prasidėjus. Pranešime aiškiai pasakyta, kad

vokiečių kariuomenė šiame kare susitiko su ligšiol kiekiausiaujančiu priešu Didžiosios Vokietijos laisvės kovoje,

tačiau dėl pavyzdingo kariuomenės išlavimo ir kovinės patirties, dėl nepalyginti geros ginklų kokybės ir pagaliau vokiečių vadovybės pranašumo dėka tą priešą sumušė. Vokiečių karinės pajėgos šiose kovose pasiekė tokių laimėjimų, kurie prašoka drąsiausias jų pačių viltis. Kaip į rezultatą, pabrėžtinai nurodoma į tai, kad buvo sumušta tokia milžiniška ir nepaprastai apginkluota sovietų kariuomenė. Iš viso per ligšolines kovas Rytuose buvo paimta 900.000 belaisvių ir sunaikinta arba paimta daugiau kaip 12.500 šarvuotųjų, daugiau kaip 10.000

patrankų ir daugiau kaip 9.000 lėktuvų.

Ta proga pabrėžiama, kad sovietų kareiviai visur kovojo tikrai atkakliai ir užsispyrusiai, taip kad kruvinieji sovietų nuostoliai daug kartų prašoka į nelaisvę patekusiujų skaičių. Tokiu būdu sovietų kariuomenė yra turėjusi daugiau kaip tris milijonus žmonių užmuštų, o su patekusiais į vokiečių nelaisvę yra netekę iš viso keturių milijonų vyrų. Tas neįtikinamas skambas skaičius bus suprantamas, turint galvoje nepaprastą frontų ilgumą ir kovos plotų gilu-

mą. Tai reiškia ne ką kita, kaip tik tai, kad

sovietų armija buvo savaites trukusių didžiulių naikinamųjų mūsų auka.

Sunaikintų ir paimtų šarvuotų vežimų ir patrankų skaičiai visa tai paliudija, kadangi tokie milžiniški kiekiai galimi pasiekti tiktai sunaikinus dideles ir gerai apginkluotas armijas. Sovietų karinės oro pajėgos, sunaikinus, kaip pranešama, daugiau kaip 9.000 lėktuvų, dabar bus netekusios didžiosios savo dalies. Visa tai suglaudžiant, reikia pastebėti, kad

karo veiksmai Rytų fronte vyksta pergalingai ir yra įžengę į naują lemiamą stadiją.

GANDAI APIE CHURCHILLIO IR ROOSEVELTO SUSITIKIMĄ ATLANTE

STOCKHOLMAS. E. DNB žiniomis, „Aftonbladet“ iš Vašingtono praneša, jog Jungtinėse Valstybėse

vis daugiau sklinda gandų apie Churchillio ir Rooseveltto susitikimą Atlante.

Amerikos prezidento jachta šiuo metu plaukiojanti kur nors šiauriniuose vandenyse.

Anglai rengiasi užgrobti Tajo teritoriją

TOKIO. E. DNB praneša, kad Domei žiniomis iš Manilos, į Singapūrą atvyko dar daugiau pastiprinimų. Maniloje, kaip Domei toliau praneša, sklinda gandai, kad anglai rengiasi smurtu įsiveržti į Tajo teritoriją. Malajos pasienio srityje vis daugiau koncentruojama kariuomenės. Tie kariniai žygiai, Domei pranešimu, esą daromi dėl to, kad Singapūras, kariuomenei užimant pietinę Tajo teritoriją, turis būti apsaugotas labiau, negu ligšiol.

NEW YORKAS. E. DNB žiniomis, Associated Press praneša, kad anglai ruošiasi „kontroliuoti“ svarbiausias Tajo vietas.

Associated Press toliau praneša, kad britų kariuose sluknsniuose esą išsireikšta, jog

anglai turį paruošę planą pasijimti į savo rankas Bangkোকą ir Kra sąsmauką.

Visur skelbiama nuomonė, kad Taja galis pasidaryti „Tajimų Rytų ramsčiu“.

Anglų bolševikų sąmokslas Artimuosiuose Rytuose

Britai pažadėję sovietams Bosforą ir Dardanelus. Anglija per Iraną ir Iraką nori sueiti į kontaktą su Sovietų Sąjunga

BERLYNAS. E. Diplomatini „Berliner Boersenzeitung“ bendradarbis Dr. Megerle. DNB žiniomis, šios dienos numeryje rašo apie laikraščio „Times“ aikštėn iškeltą sovietų vaidmenį „naujojoje Europoje“ po karo ir apie vieną švedų laikraščio „Stockholms Tidningen“ pranešimą, kuriame nurodoma į anglių — bolševikų sąmokslą pavojų ir Artimųjų Rytų kraštams. Iš švedų laikraščio pranešimo galima spėti, — rašo Megerle, kad Anglija savo sąjungos su sovietais ribose pastariesiems pažadėjusi, sėkmingai pasibaigus karui, ir Bosforo bei Dardanelų sąsiaurius.

Šie sąsiauriai, — rašo Megerle toliau, — jau buvo siekiami imperatorinės Rusijos karo tikslų. Stalinas, kurio garbės troškimas yra ne tik atgauti pasaulinio karo me-

tu prarastas sritis, bet ir sovietų aplinkybėmis realizuoti anuomet nepasiektus tikslus, nenori kaip tik sąsiaurių klausimu atsisakyti nuo tokio pasisekimo. Ko Molotovui per jo viešėjimą Berlyne Vokietijos nebuvo duota, tam Anglija, slegiama pagalbos reikalingumo, parodė savo palankumą.

Anglų — bolševikų sąjunga, tačiau, reiškia ne tik Turkijai pavojingą kombinaciją, bet ir kitoms Artimųjų Rytų sritims, kur Anglija siekia sueiti į karinį sąlytį su savo sovietiniais sąjungininkais.

Jau turima eilė ženklų, jog Anglija veikia dar ir kitiems, būtent kurdų, armenų ir asirų kompleksams atgaivinti. Anglai, lygiai taip pat, kaip jau pasaulinio karo metu, sudaro planus apie šių val-

stybių savarankiškumą, kad vėliau jų pagalba galėtų visiškai legaliu būdu

prasiveržti iki Kaukazo ir čia pasiekti norimą kontaktą su sovietais.

Visi šie dalykai, — rašo toliau Dr. Megerle, — kadangi jie vykdomi susižinojus su Maskva, galėtų būti įgyvendinti, savaime suprantama, tik Turkijos, Irano ir Irako sąskaita. Baigdamas, autorius konstatuoja, kad šie kraštai jau yra supratę tą jiems gresiantį pavojų. Jeigu jie ilgai dėsle įvertinti gyvybinio pavojaus sąryšį tarp bolševikinio ir anglių puolimo Europos visoje jo plotmėje, tai jiems dabar, po „Times“ straipsnio ir „Stockholms Tidningen“ pranešimo, turėtų būti aiški anglių — bolševikų sąmokslu apimtis.

me vokiečių karo mechanizme, patikimai atliekās savo darbą. Mes prisimenam, sakysim, parašutininčių veiklą.

Tebūnie leista trumpai pastebėti, jog taip yra dėl to, kad nacionalsocialistinėj Vokietijoj jaunimas yra rūpestingai ir vispusiškai paruošiamas kietam, šturkskam darbu ir kovos gyvenimui. Jau dešimties metų berniukas įstatomas į HJ organizaciją, išeina pirminį rikiuotės parengimą, išgyvena romantišką stovyklos palapinių gyvenimą bei kelionių po tėvynę laikmetį. Fiziškai užsigrūdinę jaunuoliai siūnčiami pas ūkininkus jiems prielaukų darbų padėti. 15—16 metų vyrukai jau supažindinami su karieivinių gyvenimu, gauna pirmą-

sis žinias apie ginklą, šauda į taikinius, daro taktinius pratimus prie smėlio dėžės. Bet tai dar ne viskas: tik atliek darbu prievole je gali tapti kariais, kur jie gauna galutinį karinį išmokinimą. Taip tai išeina vyrai, moką orientuotis visose gyvenimo aplinkybėse — darbe ir kovoje, mikiūs dvasiškai ir pajėgūs fiziškai. Tokiais vyrais gali visiškai pasitikėti šefas įstai-goje, ūkininkas lauko darbuose, karvedys fronte.

Dar ne kartą rasim progos pa-nagrūnėti vokiečių sėkmės pagrindus; bet jeigu jau gėrėdamiesi kalbame apie vokiečių žmogų kaip svarbiausį jų laimėjimų kaltininką — laimėjimų ne tik fronte, bet ir socialiniame, ir ūkiniame gyvenime,

me, tai turime išmokti ir sau išvadas iš to pasidaryti. Vokiškasis jaunimo auklėjimas darbuolnėi na socialinius ir klasinius skirtumus, jis išmoko gerbti sunkų fizinį darbą ir juo džiaugtis. Prieš vokiškąjį pavyzdį tegul parausta tie gal ir nebegausingi mūsų kanceliarūjų bei salonų ponaičiai, kurie keliese nesiryžta pastūmėti spintos iš vieno kampo į kitą, laukia sargo ar tarso ateinant. Pranešimai apie vokiečių fronto laimėjimus mums primena, kad tie šaunūs vyrai trykšta kaip kovos entuziazmu, taip ir darbu džiaugsimu. Gi darbu taip reikalinga mūsų tėvynė, kaip ir visa bekylanti Naujoji Europa. Darbas bus ir būsimųjų kūrybos laimėjimų paslaptis.

Vokiečių motorizacijos kelias

Kurdamas partiją ir skindamas sau kelią į laimėjimą, Adolfas Hitleris yra padaręs šim us tūkstančių kilometrų automobiliumi.

Jam automobilis tarnavo kaip taktinė priemonė, kurios pagalba galima nugalėti laiką ir erdvę.

Pasiekęs laimėjimą ir atsistojęs Vokietijos priešakyje, jis automobilį ryžosi panaudoti naujam laimėjimui atsiekti — Vokietijos laimėjimui. Šiandien esam dar kartą liudininkai tos didžiosios fronto sekmės, kurios kaltininkė labai ir labai žymia dalimi yra vokiečių motorizacija.

Prieš 1933 metus automobilis Vokietijoje buvo laikomas prabangos dalyku ir apkrautas dideliais mokesčiais. Adolfas Hitleris galvojo visiškai kitaip. Jis žinojo, jog mobilizaciją paskelbus kovos ir transporto autovežimį reikės vis daugiau ir daugiau. O iš kur jų paimsi, jeigu visuomenė įpratinta žūrėti ir auovežimį kaip į prabangos dalyką, prieinamą tik turtingajam, jeigu tokiu būdu užtvenkiamas ke-

Automobilis — ne prabangos dalykas. Lenktynių sportas — priemonė automobilizmui tobulinti. Žaliavos klausimo išsprendimas

lias plėstis automobilizmui, o tuo pačiu neleidžiama ir automobilijų produkcijai bei auto pramonėi augti?

Vos kelios dienos buvo praėjusios po valdžios paėmimo 1933 m., kai Hitleris pirmoje tų metų automobilizmo parodoje išdėstė plačią motorizacijos programą, pabrėždamas, jog

automobilis nėra prabanga, o dalykas, turįs kuo plačiausiai pasklįsti.

Tuo pat buvo panaikinti automobilių mokesčiai, tuoj emė didėti au'o mašinų pardavimai; prasidėjo didžiųjų autostradų statymas.

1935 m., Vokietijai išsivadavus nuo karinių Versalio sutarčių nuostatų, prasidėjo sparti armijos motorizacija. Iš nieko atsirado šarvuotosios divizijos, prie jų prisidėjo šaulių motociklininkų batalijonai ir pulkai. Buvo motorizuota

priešankinė apsauga, artilerija. Kiekvienai ginklo rūšiai buvo sistemingai pritaikomi specialūs autovežiniai.

Buvo normuojami mašinų tipai,

kad palengvėtų darbas ir kad būtų kuo mažusia keblumų su asarginėmis dalimis.

Prie šarvuotųjų buvo sudarytas specialus skyrius naujųjų konstrukcijų mašinoms bandyti. Šito skyriaus vyrai itin aktingai dalyvaudavo Vokietijos ir tarptautiniuose sportiniuose pasirodymuose, visur užsitarnaudami pripažinimą ir pasiekdami pačius šauniausius laimėjimus. Tačiau ne tuščias rekordų vaikymasis stūmėjo tuos vyrus į lenktynių kelią: tos dažnai neįsivaizduojamai kietos ir atkaklios lenktynės ir mašinų bandymai pačiose nepalankiausiose vietovėse davė galimybę patikrinti tai, kas

jau pasiekta, išbandyti naujoves, pasirinkti patyrimo naujiesiems planams ir projektams.

Lenktynių patyrimai, sudarę pagrindą naujiesiems, moderniesiems autovežimiu tipams statyti.

Dėl to tai, sakysim, Daimler-Benz A. B. net sunkiausias laikais kaip įmanydama rėmė lenktynių sportą. Be kitko tati padarė vokiečių autovežimus, populiarius užsienyje, ir išugdė visą generaciją šauniai autovežimiu vairuotojų. Vairuotojai ruošiami dar ir prieš karinės tarnybos amžių; tuo rūpinasi hitlerinio jaunimo organizacija ir NSKK.

Apie vokiečių motorizaciją kalbant, negalima praleisti nepaminėjus ir to, jog vokiečiai puikiai išsprendė žaliavos, būtent, skystojo kuro ir gumos klausimus. Čia viską nusako du žodžiai — Leuna ir Buna.

Kuro klausimas buvo išspręstas anglies suskystinimo būdu, o padangos gaminamos iš dirbtinės gumos.

kuri susidėvėjimo atžvilgiu patvaresnė netgi už tikrąją gumą.

Pagaliam, primintinas ir tas žmogus, kuris geležine šluota apvalė vokiečių autovežimų pramonę, sumažindamas tų tipų skaičių ir tokiu būdu suprastindamas gamybą ir palengvindamas atsarginių dalių pritaikymą. Tą darbą atliko gen. von Schell, valstybės pasakrolius susisiekimo ministerijoje. Jisai motociklų tipų skaičių nuo 150 sumažino ligi 30, keleivinių autovežimiu — nuo 52 ligi 19 ir sunkvežimiu nuo 113 ligi 30. Tuo būdu buvo sutaupyta daug medžiagos, pagaliau, tokie pervarčymai labai palankiai atsiliepė ir armijos reikalui.

Taip tai per, palyginti, trumpą laiką nacionalsocialistinė Vokietija pravedė galingą motorizaciją, kuri, kaip akivaizdžiai matyti, žymiai prisidėjo prie didžiųjų Vokietijos žaibinių laimėjimų.

Žinios iš Rytų fronto

BERLYNAS. VIII.6. ELTA. Sėkmingi vokiečių karo aviacijos puolimai prieš svarbius karinius taikinius Maskvos mieste, DNB žiniomis, sėkmingai buvo tęsiami naktį ir trečiadienį. Daugybė sprogdinamųjų ir padegamųjų bombų pataikė į nurodytas taikinių vietas. Po to, kai vokiečių lėktuvai dar kartą perskrido miesto ribas, jie galėjo pastebėti didelius gaisrus, kurie plačiai nušvietė dangų virš sovietų sostinės.

BERLYNAS. VIII.6. ELTA. Rugpiūčio 5 dieną, kaip DNB praneša, vokiečių kariuomenė praplėtė paskutinėmis dienoms pradėtą įsilaužimą į sovietų sustiprintas pozicijas ir pietus nuo Kijevo.

Vokiečių kariuomenė narsiu puolimu išmušė bolševikus iš jų lauko pozicijų ir paėmė 21 moderniausiai pastatytą bunkerį. Sovietų priešpuoliai, atlikti iš dalies panaudojant šarvuotuosius, sėkmingos vokiečių dalinių ugnies buvo sugniuždyti. Tose kovose paimta daug belaisvių. Vokiečių kovos lėktuvai rugpiūčio 5 dieną ir pietų rytus nuo Kijevo sėkmingai apmėtė bombomis geležinkelių linijas ir tiltus. Per tuos puolimus vokiečių lėktuvai sunaikino vieną geležinkelio tiltą per Dniepro upę. Taip pat ir Voznesensko apylinkėse rugpiūčio 5 dieną su ypatingu pasisekimu veikė vokiečių kovos lėktuvai. Mieste buvo visiškai sunaikinti visi geležinkelių bėgiai ir geležinkelių stoties pastatai. Čia pat buvo išsprogdintas vienas munitijos prikrautas traukinys. Netoli esančiame aerodrome buvo ant žemės sunaikinta 12 sovietų lėktuvų.

BERLYNAS. VIII.6. ELTA. Kaip DNB patyrė, viena vokiečių

pėstininkų divizija rugpiūčio 5 dieną atrėmė kelis vienas paskui kitą einančius sovietų puolimus, kurie buvo remiami gausių šarvuotųjų. Bolševikams padaryti sunkūs kruvinai nuostoliai. Daugybė žuvusių sovietų kareivių nuklojo kovos lauką ir tūkstantis kareivių paimta į nelaisvę. Daugybė sovietų ginklų ir keli šarvuotieji sunaikinti. Sešių šarvuotųjų įgulos su savo nepaliektais šarvuotais perėjo į vokiečių pusę. Puolančioji sovietų kariuomenė rugpiūčio 5 d. ir rytus nuo vienoje vietoje apsuptytų sovietų kariuomenės grupių susidūrė su dviem sovietų pulkais. Šie pulkai paskutiniuoju akimirksniu norėjo išvengti apsupimo ir mėgino greitai pasprukti į rytus.

Vokiečių kareiviai puolė be vadovybės likusius sovietų pulkus ir po kelių kautynių juos sumušė.

Vienas sovietų kavalerijos korpusas, kuris nesėkmingai mėgino trukdyti vokiečių ryšius vienoje fronto dalyje, rugpiūčio 5 d. buvo vokiečių junginių įtrauktas į mūšį. Vokiečių kariuomenės dalys išsklaidė šį kavalerijos korpusą ir apsupo atskirus jo dalinius. Per šias kovas šis sovietų korpusas turėjo sunkių nuostolių.

BERLYNAS. VIII.6. ELTA. DNB žiniomis, rugpiūčio 5 d. vokiečių kovos lėktuvai vėl sėkmingai puolė laivus, stovinčius Juodosios jūros uostuose. Viename Juodosios jūros pakraščiu uoste bombomis buvo nuskandintas vienas sovietų prekybos laivas 8.000 tonų talpos. Kiti trys prekybos laivai, maždaug 2.000 — 3.000 tonų talpos, ir vienas 5.000 tonų talpos laivas buvo sunkiai sužaloti.

BERLYNAS. VIII.6. ELTA. Kaip DNB praneša, rugpiūčio 6 d. vokiečių kovos lėktuvai Baltijos jūros šiaurinėje dalyje pastebėjo sunkiai prikrautą sovietų prekybos laivą. Bombai pataikius į laivo vidurį, sovietų laivas per trumpą laiką nuskendo.

BERLYNAS. VIII.6. ELTA. DNB praneša, kad vokiečių kovos lėktuvai rugpiūčio 6 d. sėkmingai puolė sovietų kariuomenės stovyklą Ževjū pusiasalyje. Bombos krito į stovyklą, sunaikino kelis barakus, o kitus padegė.

BERLYNAS. VIII.6. ELTA. DNB pranešimu, vokiečių junginiai ir rumunų kariuomenė, generolui Antonescui vadovaujant, rugpiūčio 4 ir 5 d. Ukrainoje turėjo naujų pasisekimų prieš iš dalies atkakliai kovojančius bolševikus. Tose kovose viena rumunų kavalerijos brigada paėmė daug šarvuotųjų ir patrankų, taip pat vieną sovietų municijos traukinį. Sovietai turėjo didelių nuostolių.

Anglų lakūnai mėto bombas į danų žvejus

KOPENHAGA. E. DNB žiniomis, trečią kartą per trumpą laiką anglų lakūnai puolė danų žvejų kuterus, kurie žvejojo Šiaurės jūroje. Paskutinis užpuolimas, apie kurį rugpiūčio 6 d. iš Esbjergo pranešta, buvo nukreiptas prieš terius „Signal“, „Curli“ ir „Alice“. Jų įgulos, kurios dabar sugrįžo į Esbjergą, pareiškė, kad laivus, žvejojant Šiaurės jūroje,

AMSTERDAMAS. E. Attlee, kaip DNB praneša, atstovų rūmus perspėjo prieš perdėtą optimizmą. Esą visiškai tvarkoje, kada žmonės yra optimistiškai nusiteikę, su sąlyga, jei dėl to nepraedama apsilieisti pareigose. „Tačiau turime pripažinti, — pareiškė Attlee, — kad mes, nors esame nugalėję didelių pavojus, vis dar tebeturime kovoti dėl savo likimo su labai stipriu, be atodairos puoliančiu priešu“. Hitleris puoląs Angliją iš oro su nepaprasta energija, pareiškė majoras Attlee toliau. „Jis tęsia jūrų karą be sustojimo, tačiau invazija, kuri iki tam tikro momento rodėsi esanti labai arti, turėjo būti atidėta. Vis dėlto, — pareiškė Attlee, —

negali būti pašalinto dalyko, kaip įsivaizdavimas, jog atidėjimas reiškia atsisakymą“.

Tokio mėginimo galimybę turinti būti nuolatinis visų svarstymų faktorius, kaip ir ligšiol buvo. Būtų dar pašalinto dalykas, tęsė Attlee, pranašauti apie kovą išdavas Rytuose. Toliau Attlee pareiškė,

Attlee apie Anglijos padėtį

kė, jog esą negalima iš jo laukti, kad jis duotų paaiškinimų dėl priemonių, kurių buvo imtasi Rusijai padėti, tačiau jis užtikrino, kad atstovų rūmai galį būti ramūs, jog visa, kas yra galima, tuo reikalu bus padaryta. Dėl britų pagalbos Rusijai teikimo svarbiausia esą ne teikiama pagalba, o galimai didesnis kiekis, bet tai, kad ta pagalba būtų jaučiama.

Pallets kovas Atlanto vandenyne, Attlee pareiškė, kad paskutinių dviejų mėnesių būvyje vokiečiai tebesistengia pasiekti naujų laimėjimų. Ši pavasari vokiečiai įstengė nuleisti į vandenį didesni povandeninių laivų skaičių. Paskutiniams mėnesiams priešas daras pastangas vis toliau ir toliau išskverbti į Atlantą.

Tuo būdu kovos jūrose šiuo metu vykstančios milžiniškai me plote, kuris siekia Jungtinių Valstybių krantus ir į pietus — iki Afrikos pusiaujo pakraščiu.

„Savaime aišku, — pareiškė Attlee, — šiose kovose mes turėjome sunkių nuostolių.

Mes tol nesiliausime, kol tie nuostoliai nesiliaus. Priešas išvystė stiprias pajegas ir daro dides pastangas. Joks sveiko proto žmogus netvirtins, — tęsė Attlee, — kad mes Atlanto kovą jau esame laimėję, tačiau mes galime pasakyti, jog mes šitame svarbiame karo fronte laikomės savo pozicijose“.

DUFF COOPERIS VYKS IR Į AMERIKA

VAŠINGTONAS. E. DNB žiniomis, trečiadienį spaudos konferencijoje užsienio reikalų ministris Hullis išsienijai atsakė į klausimą, ar Churchillis yra atvykęs į Ameriką. Tikrai Hullis patvirtino, kad Duff Cooperis tuojau po savo kelionės į Tolimuosius Rytus atvyks į Vašingtoną ir apsilankys pas jį.

Edeno pareiškimas

AMSTERDAMAS. E. DNB žiniomis, Londono radijas praneša, kad anglų užsienio reikalų ministris rugpiūčio 6 d. atstovų rūmuose dėl padėties Tolimuosiuose Rytuose pareiškė, „kad kiekvienas tolesnis Japonijos žingsnis iki kraštutinumo įtemptų padėti tarp Japonijos ir Didžiosios Britanijos“. Toliau Edenas kalbėjo apie japonų kredito įšaldymą ir pažymėjo, kad šis priemonė „esanti rimtai apgalvota ir todėl būsianti rimtai įvykdyta“. Toliau Edenas pareiškė viltį, kad draugiški santykiai tarp Didžiosios Britanijos ir Kinijos pasidarys dar glaudesni.

Kaip žydai darė netvarką Druskininkų sanatorijoje

Kaip žydiškos netvarkos pavyzdį imame Profsajungos (VCSPS) žinioje buvusias Druskininkų sanatorijas (6 namus), kur prmosios pamainos metu (nuo š. m. gegužės 22 d. iki birželio 16 d.) medicinos personalą sudarė beveik vieni žydai.

Jau pamainos pradžioje tam tikrą netvarkos foną bandė sudaryti į VCSPS sanatorijas suvažiavę ligonai žydai, o jų buvo daugiau kaip 50%. Mėginta iš pradžių susirinkti būriais, ties sanatorijos rūmais ir vakaro prieblandoje traukti sovietiškais bei žydiškais dainas. Maža to. Vieną vakarą žydai, žydo poliūtruko, atvykėlio iš Sov. Rusijos, vadovaujami, buvo surengę „paplavų — plaskos“ seansą, bet kita dieną griežtai užprotestavus Lietuviams ligoniams dėl tvarkos ardy-

mo ir triukšmo, kad ir žydiškais, medic. personalas vis dėlto ryžosi bent atėti žydelius išpėti. Esą „dalis nervingų ligonių reikalauja vakarais tylos“.

Iš gydymo praktikos nuolat kartojosi kurioziškos netvarkos scenos. Pagal sanatorijos gydymo tvarką ligoniai kasdien turėjo gauti įvairiam gydymui kortelės (talonėlius), kur turėjo būti pažymėta, kurią valandą ir kur turi nuvykti ligonis. Reikia pabrėžti, kad, kol šį reikalą tvarkė perdėm žydiškais medic. personalas, sanatorijos ambulatorijose ligom eilėm turėjo laukti ligoniai, kol gaudavo šiuos talonėlius. Pažymėtina, kad žydams ligoniams tie talonėliai labai dažnai buvo nunešami į palatas.

Tik pamainos pabaigoje, perėmus tvarkos ir gydymo priežiūrą

gyd. dr. Gyliai, ši netvarka bemažant išnyko ir talonėliai laiku tvarkingai buvo paskirstomi ligoniams po kambarius.

Dažnai jau vėlai vakare atskirose žydu palatose siautė toks triukšmas, kad ligoniai buvo priversti sukelti skambučių pagalba „alarmą“ ir sušaukti dežurojančius gydytojus.

Valgykloje taip pat pasitaikydavo kurioziškų žydu keliamos netvarkos ir nachališkumo scenų. Ypač pasižymėjo vienas nutukęs žydas iš Šiaulių, kuris save iš kartot vadino NKVD direktorium, vėliau paaiškėjo, kad jis buvo pirties direktorius. Šis akipleša garsėjo savo edrumu. Ne kartą jis bėgo skusti valgyklos vedėjui stalo padavėją, kam ji jam nedavusi dvigubos porcijos mėsos ir trigubos porcijos kompoto.

Nugirdęs, kad su juo busią kažkieno kumščio argumentais atiskaityta, tasai pirties direktorius bent iš dalies aprimo.

Sanatorijos ambulatorijoje, net

anglų lakūnai apmėtė bombomis ir apšaudė iš kulkosvaidžių, nors šiam puolimui nebuvo jokių priešasčių. Anglai taip pat negali atsisakbėti, kad tai buvusi klaida, kadangi vienas anglų lakūnas skrido taip žemai, jog ko nepalietė vieno kuterio burės. Laimingu būdu anglų bombos šį kartą nepasiekė tikslo ir danų žvejai galėjo grįžti be nuostolių.

gydymui skirtu laiku, kai ligoniai laukdavo adatų, čia pat atėdavo maži žydukai ir įkyriai lįsdavo prie savo motinų — med. sesery. Maža to. Tie žydukai kaišiojo savo nagus į rengiamus prietaisus, švaistėsi lazdelėm ir kt.

Dar įdomesniu scenų įvykdavo tuomet, kai tas pats žydiškais medic. personalas išdalindavo moteriškas vonių korteles vyrams, o vyrų — moterims. Praktikoje, ligonių tvirtinimu, tokių atsitikimų yra buvę nemaža.

Daugiausia netvarka reišėsi tuo, kad ambulatorija skirstydavo ligoniams gydymo eilę pagal valandas, gi poliklinikoje ligoniai buvo priimami iš eilės. Tuo būdu ligonis, atėjęs į polikliniką jam skirtą valandą, dažnai turėjo laukti eilės, nes laukiamajame jau nuo anksčiau laukė kiti ligoniai.

Antroji gydymo pamaina buvo pradėta birželio 17 d., bet jai nebuvo lemta tęsti žydiškai — bolševikiškos netvarkos seriją. Visi žydai pabėgo ar išsislapstė.

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 6

Durchfuhrungsbestimmungen zur Verordnung ueber die Regelung des zivilen Kraftfahrzeugverkehrs.

Auf Grund der §§ 2 und 4 der Verordnung des Generalkommissars in Kauen über die Regelung des zivilen Kraftfahrzeugverkehrs in Litauen vom 4. 8. 1941 werden folgende Durchfuhrungsbestimmungen erlassen:

1. Sämtliche Kraftfahrzeuge des Gebietes Kauen - Stadt (Personen, — Lastkraftwagen, Krafträder, Omnibusse, Zugmaschinen pp.) — ausgenommen solche, die mit Wehrmachtskennzeichen versehen oder im deutschen Reichsgebiet zugelassen sind — werden neu zugelassen.

2. Die unter 1. genannten Kraftfahrzeuge sind zu diesem Zweck durch die Fahrzeughalter (Eigentümer oder Besitzer) dem deutschen Polizeiverkehrsbüro, Gedeminostrasse (Gebäude des litauischen Stadtkommandanten), in folgender Reihenfolge vorzuführen:

- A—D Freitag, dem 8. 8. 41 zwischen 7—12 Uhr
- E—H Sonnabend, dem 9. 8. 41 zwischen 7—12 Uhr
- I—L Montag, dem 11. 8. 41 zwischen 7—12 Uhr
- M—P Dienstag, dem 12. 8. 41 zwischen 7—12 Uhr
- Q—T Mittwoch, dem 13. 8. 41 zwischen 7—12 Uhr
- U—Z Donnerstag, dem 14. 8. 41 zwischen 7—12 Uhr

Sämtliche Kraftfahrzeugpapiere (Kraftfahrzeugschein, Autopass, Führerschein) sind mitzubringen.

3. Unter diese Bestimmung fallen auch solche Kraftfahrzeuge, die z. Zt. nicht betriebsfertig oder durch den Besitzer ausserhalb des Stadtkreises untergebracht sind.

4. Jede Veräusserung (Besitzwechsel) eines Kraftfahrzeuges bedarf der Genehmigung der deutschen Polizei.

5. Grundstückseigentümer oder -verwalter, Garagenbesitzer pp. haben herrenlos herumstehende Kraftfahrzeuge dem Polizeiverkehrsbüro anzuzeigen.

6. Gegen diese Bestimmung Zuwiderhandelnde werden streng bestraft. Ihre Kraftfahrzeuge werden beschlagnahmt.

K a u e n, den 7. August 1941.
Der Gebietskommissar Kauen - Stadt
gez. C r a m e r
SA - Oberführer.

Viešas skelbimas Nr. 6

Privačių autovežimčių susisiekimo reguliavimui privalomieji nuostatai

Remiantis Gen. Komisarą 1941. VIII. 4 d. įsakymo 2 ir 4 §§ apie privačių autovežimčių susisiekimą Lietuvoje, leidžiami šie nuostatai:

1. Visiems autovežimiams Kauno miesto srityje (lengvosios mašinos, sunkvežimiams, motociklams, autobusams, vilkikams ir t. t.), išskyrus turinčius vokiečių kariuomenės ženklus arba vokiečių valdžios leidimą, reikia gauti naują leidimą.
2. Mašinų savininkai privalo 1-me punkte pažymėtus autovežimus pristatyti į Vokiečių Policijos Susisiekimo Biurą, esantį Kaune, Gedimino g-vė, Liet. Komendantūros namuose, savininkų pavardžių alfabetine tvarka šiais terminais:
A—D penktadienį, 1941. VIII. 8 d. tarp 7—12 val.,
E—H šeštadienį, „ „ 9 d. „ 7—12 „
I—L pirmadienį, „ „ 11 d. „ 7—12 „
M—P antradienį „ „ 12 d. „ 7—12 „
Q—T trečiadienį, „ „ 13 d. „ 7—12 „
U—Z ketvirtadienį, „ „ 14 d. „ 7—12 „

Taip pat turi kartu atsinešti visus autovežimčių turimus dokumentus (leidimą mašina važinėti, mašinos pasą, šoferio leidimą).

3. Šis įsakymas liečia ir tuos autovežimus, kurie šiuo metu nėra vartojami arba jų savininkų laikomi ne miesto ribose.

4. Perleidžiant autovežimą kitiems, reikalinga gauti vokiečių policijos leidimą.

5. Namų savininkai arba valdytojai, garažų savininkai ir t.t., privalo apie visus autovežimus, kurių savininkai nėra žinomi, pranešti Policijos Susisiekimo Biurui.

6. Nusizengusieji šiam įsakymui bus griežtai baudžiami, o jų mašinos bus konfiskuojamos.

K a u n a s, 1941 m. rugpjūčio 7 d.
Kauno Miesto Srities Komisaras
(pas.) C r a m e r
SA - Oberführer

KRONIKA

KINO APŽVALGOS LIETUVIŲ KALBA

Šiomis dienomis Kauno kinuose pradėtos demonstruoti gražios vokiečių Ufos kronikos ir fronto vaizdai su paaiškinimais lietuvių kalba. Visuomenė tai sukėlė nemažą susidomėjimą, ypač kai lietuviški įkalbėjimai yra aiškūs ir visiems lengvai suprantami.

Nuo rytdienos Kauno kinuose bus nauja programa. Greičiausiai, bus jau pradėtos demonstruoti ir ilgesnės filmos.

TEKSTILĖS PRAMONĖ DIRBA KAUNAS. VIII. 6. ELTA. Tekstilės pramonė, kaip aiškėja iš gautų pranešimų iš provincijos, išliko karo beveik nepaliesta. Visi tekstilės fabrikai, kiek leidžia sąlygos, dirba be pertraukos.

Nepaisant to, kad tekstilės pramonėje buvo labai žymus skaičius žydų ir juos teko pašalinti, darbas vyksta visai normaliai. Net trikotažo branžoje, kur dominavo žydai, atsirado visai tinkamų pakaitų.

LIETUVOS RAUDONASIS KRYŽIUS

prašo ligoninių vedėjus pranešti apie jų vadovaujamos ligoninės gydymus per kovas sužeistų vaikų ir suaugusių, ligi šiol negalėjusių apie savo nelaimę pranešti giminėms ir pažįstamiems.

PERSIKĖLĖ NUO KARO NUKENTĖJUSIŲ ASMENŲ REGISTRACIJOS SEKCIJA

Prie L. Raudonojo Kryžiaus ve-

skianti nuo karo nukentėjusių asmenų registracijos sekcija, buvusi Laisvės al. 20, persikėlė į Kęstučio g. Nr. 4.

KAUNO MIESTO GYVENTOJŲ ŽINIAI:

KMS Butų Ūkio Valdyba praneša, kad pagal išduotus iki s. m. VIII. 5 d. leidimus tušti butai privalo būti užimti per 10 dienų nuo leidimo išdavimo. Pagal išduotus leidimus po š. m. VIII. 5 d. butai turi būti užimti per 5 dienas nuo leidimų išdavimo dienos. Neužėmus butus nurodytais terminais, leidimai nustoja galioti. Namų savininkai, pagal išduotus KMS B. Ū. V-bos leidimus, privalo leisti leidime nurodytiems asmenims užimti butus. Namų savininkai, kurie pagal išduotus Butų Ūkio V-bos leidimus neįleis apsigyventi, bus atitinkamai atsakingi.

BUV. A. BALOŠERIO BIBLIOTEKOS ABONENTAMS

Visi A. Balošerio bibliotekos (Kaunas, Laisvės alėja Nr. 76) abonentai paimtas į namus knygas privalo gražinti ir atsiskaityti iki rugpjūčio 15 d. Vėliau biblioteka veiks kitais pagrindais ir jokios pretenzijos dėl užstatų nebebus tenkinamos. Biblioteka atidaryta darbo dienomis nuo 16 iki 18 val.

P. PETKAUSKAITĖ

pamestus maisto kortelių lapus gali atsiimti „Laisvės“ Administracijoje kasdien 8 — 18 val.

SPORTAS

SEKMADIENIŲ FUTBOLŲ RUNGTYNĖS

Sekmadienį, rugpjūčio 10 d., Kauno stadione įvyks futbolo rungtynės tarp Kauno Aviacijos ir Kauno Karo Komendantūros komandų. Rungtynių pelnas skiriamas Raudonajam Kryžiui. Pradžią 17 val.

LIETUVIAIŠVIŲ SPORŲ MEGEJIMAI

Ar jūs esate sporto žinovas? Ar rūpestingai sekėte Lietuvos ir užsienio sporto gyvenimą? Tiesa, praėjusiais metais spaudoje buvo mažoka žinių iš užsienių ir orientuotis žymiai sunkiau, bet vis dėlto pamėginti galima, ypač, kai surašėme lengvesnius klausimus.

Štai virtualūs klausimų, kurių tinkamus atsakymus turi surasti pats skaitytojas. Atsakymus paskelbsime rytdienos numeryje ir galėsite patikrinti savo žinių teisingumą.

Klausimas 1. Kas laimėjo paskutinį Pabaltijo futbolo turnyrą, įvykusi-

si Rygoj, 1940 metais (Estija, Latvija, Lietuva).

Klausimas 2. Australijos populiariausia sporto šaka yra (Futbolas, rugby, kriketas, dviračiai, tenisas).

Klausimas 3. Donald Budge yra (rugby žaidikas, lengvatletis, futbolininkas, tenisininkas, plaukikas).

Klausimas 4. Kas laimėjo paskutinines futbolo rungtynes Lietuva — Latvija ir kur jos įvyko.

Klausimas 5. Daugkartinis šuolių su slidėmis pasaulio meistris Birger Ruudas yra (švedas, norvegas, estas, suomis, anglas).

Klausimas 6. Kurios valstybės dalyvavo Europos krepšinio pirmenybėse Kaune?

Klausimas 7. Vokietijos 1941 m. futbolo meistris yra (VfL Koeln, Schalke 04, Rapid, Dresdeno SC, VfL Mannheim).

Klausimas 8. Kiek Owens nušoko į tolį Berlyno olimpiadoje (7,49; 8,06; 7,98; 7,81; 8,02).

Klausimas 9. Vietrino 3000 m klišūniams bėgime Lietuvos rekordas yra (9:41,6 min.; 10:06,3 min.; 9:52,1 min.; 10:02,1 min.; 9:56,2 min.).

Klausimas 10. 1932 metų olimpiniai žaidimai buvo (Berlyne, New Yorke, Stockholme, Los Angeles, Atėnuose, Paryžiuje).

Klausimai tikrai lengvi ir atrodo, nebūs kur suklysti. Patikrinti savo sportinių žinių bagažą ir atitaisyti suklydimus galėsite rytdienos sporto skyriuje.

Vokietijoj yra 18.300 studencijų

BERLYNAS. E. DNB žiniomis, Vokietijos aukštosiose mokyklose studijuoja 18.300 moterų. Šis skaičius artėja prie 1932 metų skaičiaus, kada studijavo 19.606 moterys. Bet 1934 m. šis skaičius buvo nukritęs iki 7.000 ir paskutiniai metais prieš karą siekė 8.995 moteris. Vadinas, šio karo metu beveik 10.000 studencijų įstojo į Vokietijos universitetus.

VICHY. E. DNB praneša, kad ministras pirmininko pavaduotojas Darlanas išvyko į Paryžių aptarti aktualių klausimų su vokiečių organais. Viceprezidiumo valstybės paskremo'oris Benoist Mechinas taip pat yra Paryžiuje. Įtakingi sluoksniai Vichyje nurodo, kad ministras pirmininko pavaduotojas jau seniai nėra buvęs sostinėje.

ISTANBULAS. E. Aleksandrijos gubernatorius, kaip DNB patiria iš Istanbulo, sritį tarp Nariuto geležinkelio ir Mahmudijės kanalo (į rytus nuo Aleksandrijos) paskelbė karo zona.

Iš visos Lietuvos

ŽUVUSIŲJŲ PAGERBIMAS TAURAGĖJE

Š. m. rugpjūčio mėn. 3 d. Tauragėje buvo pagerbti žuvusieji Vokiečių kariai.

Iš ryto 8 val. visos įstaigos ir gyvenamieji namai pasipuošė tautinėmis ir Didžiosios Vokietijos vėliavomis.

10 val. buvo iškilmingos pamaldos už žuvusius. Pasibaigus pamaldoms, visi susirinko turgavietėje prie iškeltų vėliavų. Čia dalyvavo ir vokiečių kariuomenės atstovai. P. Mylimas pasakė išpūdingą kalbą, pažymėdamas raudonųjų žiaurumus ir vokiečių kariuomenės,

Radio programa

- PENKTADIENIS, VIII. 8.
- 6.00 Malda, dienos mintys, laikas, žinios, rytinis koncertas; 7.00 Žinios vokiečių kalba; 7.15 Kartojimas žinių, skaitytu 6 val., pranešimai, tolimesnė dienos programa, koncertas; Po koncerto pertrauka iki 12 val.; 12.00 Varpų muzika iš Karo muziejaus, laikas, žinios, tolimesnė dienos programa; 12.20 Plokštelių muzika; 12.30 Žinios vokiečių kalba; 12.45 Patariškai ūkininkams; 13.00 Vildudlenio koncertas; 14.00 Žinios vokiečių kalba; 14.15 Koncerto tesinys; 15.00 Žinios vokiečių kalba. Po žinių — pertrauka iki 16.00 val.; 16.00 Garsų paradas; 17.00 Žinios vokiečių kalba; 17.10 Mūsų mažiesiems; 17.30 Kartojimas žinių, skaitytu 12 val., iš laikraščių, pranešimai; 18.00 Jaunos mėn'o jėgos prie mikrofono. (Kauno Konservatorijos absolventai); 18.30 Menuetai iš garsių simfonijų; 19.00 Pranešimai iš fronto, Vyriausios vokiečių karo vadovybės pranešimai ir žinios vokiečių kalba; 20.15 Vokiskai lietuviams; 20.30 Laikas, žinios, pranešimai, programa rytdienai; 21.00 K. V. Banaičio sonata smuikui su fortepijonu. Atlieka A. Kuprevičius ir Iz. Vasiliūnas; 21.25 Liszto simfoniniai kūriniai; 22.00 Žinios vokiečių kalba; Po žinių vokiečių kalba, Eltos žinios; 22.30 Programos pabaiga.

kuri mus išvadavo iš bolševikinės vergovės, narumą. Po kalbos, grojant orkestrui, kolonos su vainikais prišakė pradėti eiti Šaulių rūmų pusėn pagerbti žuvusiųjų vokiečių karių ir uždėti ant jų kapų gėlių vainikų.

Prie kritusių karių kapų leit. Šernas trumpoje kalboje iškėlė garbingas kario pareigas, ypačiai vokiečių kario, nes Vokietijos kariai išvaduoja visą Europą nuo bolševikų „raudonojo rojaus“, kurs buvo panašus į „pragarą“. Orkestrui grojant gedulo maršą, buvo uždėti ant žuvusių karžygių kapų gėlių vainikai.

Po to eisena pasuko miesto sodo link, kur po atitinkamo žodžio partizanų mišraus choro buvo atlikta meninė dalis. 20 val. vėliavų nuleidimas ir šventės užbaiga. Šventė praėjo pakelta nuotaika, nes kiekvienas lietuvis jautė, kad bolševikų jungo pačiai subyrėjo.

MAŽEIKIAI

— Vietos koop-vo „Daržas“ narių žydų tebuvo vos 2%. Tačiau visur pirmaudami jie turėjo valios ir progos prisigrobtį įvairių prekių. Todėl pas kai kuriuos rasta paslėpta tiek dideli kiekiai įvairių maisto produktų, kad jų galėjo užtekti daugiau negu metų laikui. Tuo tarpu parduotuvėse jų buvo didelis trūkumas ir gyventojai jų labai maža tegaudavo. Pas manufaktūros urmo sandėlio vedėją žydelkaitę buvo rasta prikrautas pilnas kambarys įvairių brangesnių

medžiagų už daugiau kaip 70.000 rub. O parduotuvėse jų vis nebūdavo. Tas pat su avalyne ir kt.

— Kaip žinome, Mažeikiuose stovėję sovietų kareiviai mažai tegaudavo duonos ir kt. maisto produktų. Po jų pabėgimo patikrinus sandėlius pasirodė, kad duonos buvę daug prikepta ir ta labai pasenusi, sugedusi. Taip pat dėl neprižiūrėjimo rasta sugedusių ir kitokių maisto produktų.

Smulkūs skelbimai

- Mašinarščio, stenografijos ir buhalterijos kursai. Sapiegos 6. Telef. 23727. 213
- Vaikų Tbc Ligoninei A. Panemunėje reikalingas prityres buhalteris (ar buh-ė) ir sekretorius - saskaitininkas. Telef. 41220. 247(2)
- Varnių valsčiaus savivaldybei reikalingas prityres buhalteris, galis savystoviai vesti buhalterija. Prašymus su gyvenimo aprašymu siųsti savivaldybei ligi š. m. rugsėjo mėn. 1 d. Viršaitis. 246(1)
- Ekonomistas - buhalteris ieško tarnybos. Pasūlymus siųsti šio dienraščio administracijai 100 nr. vardu. 245(1)
- Reikalinga prie naujagimio prityrusi auklė. Kreiptis su rekomendacijomis. Savanorių prosp. 265 Nr. b. 1. I aukštas. 244(1)
- 100.— (šimtą rublių) duosiu, kas nurodys apsigyventi visai atskirą kambarį su centraliniu šildymu netoli centro. Susitarti tel. 22782 nuo 8 iki 9 val. ir nuo 14 iki 15 val. 242(1)
- Pigiai pard. moteriška lietpaltį. juoda sezoninį palta ir kitka. Telsių 5a, b. 5, III aukšt. 250(1)
- Kvalifikuota mašininkė, gerai ir greit rašanti lietuvių ir vokiečių kalbomis, ieško tarnybos. Siųlyti „Laisvė“ adm. J. 251(3)

- Skubiai parduodamas Okordijonas, bajanas, sužinoti Kaunas, Kęstučio g-vė 41 b. 14. 253(1)
- Ieškau klebonijoj šeimnininkės vietos. Siųlyti šio laikraščio administracijai Nr. 254. 254(5)
- Mažai šeimai skubiai reikalinga ateinanti patarnautoja. Dėl sąlygų kreiptis Molėtų gt. 24 nr., b. 6. 255(1)
- Skubiai reikalingas šoferis lengvai auto mašinai ir sunkvežimiiui. Telrautis — Organisation Todt, Kaunas, Ožeskieinės g. Nr. 19, tel. 25444. 249(1)
- Ona Serepinienė ieško Jono Serepino, 22 birželio rusai išvedė ir negauta jokių žinių. Kas žino apie jo likimą, prašom pranešti Vaidoto g-vė 147 Nr.. 252(1)
- PAIEŠKOJIMAS
- Istaigos ar asmenys prašomi suteikti koklā nors žinia apie dingusį mano brojį.
- Balys, s. Mykolo, Tatarėlis - Totoraitis (sulig pakeista pavardė) prieš bolševikų okupaciją tarnavo Kauno m. polic. v-ko padėjėju 8-toje nuov. Iš tarnybos buvo areštuotas, laikomas Kauno kalėjime, po to, šiais metais prieš Velykas išvežtas į Rusiją. Apie jį iki šiolie jokių žinių negauta.
- V. Tatarėlis. Trumbatiškio gelež. stotis, Utenos aps. 248(1)
- Skubiai reikalinga kvalifikuota virėja. Sužinoti: Duonelaičio g-vė 27 nr. Kauno Apygardos Komisaratas. 260(1)

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 7

In der neuen Zuteilungsperiode, die am 4. August 1941 begonnen hat, gelten fuer die litauische Bevoelkerung der Stadt und Vorstadt Kauen die Lebensmittelkarten des Gebietskommissars in Kauen — Stadt, die inzwischen zur Verteilung gelangt sind. Zur Vorstadt rechnen folgende Orte:

Birutė II, Marvelė, Žagariškiai, Tirkiliškiai, Iliškiai, Julijanava, Linksmadvaris, Naugardiškiai, Freda, Jesia, Garliavos Stadt, Mikalinava, Veršviai, Lampėdžiai, Kulautuva, Didvyriai, Milikonai, Sargėnai, Smėliai, Linkava, Maironiškiai, Sargėnai — Ziegelei, Rokai, Zukinė und Pakalniški.

Gekauft wird in den Laeden folgender Handelsorganisationen:

- 1) Kauno Maisto Gaminių Prekyboje,
- 2) Kauno Vartotojų B-vėje „Parama“,
- 3) A. B. „Maistas“,
- 4) „Pienocentras“,
- 5) Ekonominė Karių B-vėje,
- 6) Vorstadt — und Gemeindegenschaften und
- 7) in privaten registrierten Laeden.

Jedes Geschæft hat an leicht sichtbarer Stelle ein Muster der Lebensmittelkarten mit den fuer jede Woche pro Kopf der Bevoelkerung festgesetzten Normen zu veroeffentlichen. In gleicher Weise sind die jeweils gueltigen Daten und Kartenummern bekanntzugeben.

Zum Zwecke einer schnellen Abfertigung der Kunden, werden Kundenlisten aufgestellt. Jeder kauft in einem bestimmten Geschæft.

Die Waren werden fuer die ganze Woche ausgegeben. Im Gegensatz dazu wird Brot immer nur fuer 2 Tage verteilt.

Zum Kauf von Molkereiprodukten (ausser Milch), Brot, Mehl, Gruetze (Graupen), Zucker und Salz stehen den Kunden zur Verfuegung:

- 1) Kauno Maisto Gaminių Prekybos krautuve,
 - 2) Kauno Vartotojų B-vės „Parama“ krautuve,
 - 5) Ekonominė Karių Bendrovė,
 - 6) Vorstadt — und Gemeindegenschaften und
 - 7) in privaten registrierten Laeden.
- Zum Kauf von Fleisch oder Fleischprodukten stehen den Kunden zur Verfuegung:
- 3) A. B. „Maistas“.
- Vollmilch fuer Kinder wird ebenfalls nur gegen Karten ausgegeben. Bezogen wird diese Milch in den Laeden der
- 4) „Pienocentras“.

Diese Verfuegung tritt mit dem heutigen Tage in Kraft.

Kauen, den 7. August 1941.

Der Gebietskommissar Kauen - Stadt:
gez. Cramer
SA - Oberfuehrer.

Viešas skelbimas Nr. 7

Naujam paskirstymo periodui, kuris prasidėjo nuo 1941 m. rugpiūčio mėn. 4 d., galioja lietuvių tautybės gyventojams mieste ir priemiestuose išduotos Kauno Miesto Srities Komisarso maisto kortelės.

Priemiestiniai laikau:

Birutė II, Marvelė, Žagariškiai, Tirkiliškiai, Yliškiai, Julijanava, Linksmadvaris, Naugardiškiai, Freda, Jesia, Garliavos miest., Mikalinava, Veršvius, Lampėdžius, Kulautuva, Didvyrius, Milikonius, Sargėnus, Smėlius, Linkava, Maironiškiai, Sargėnų plyt., Rokus, Zukinė ir Pakalniškį.

Produktai bus parduodami šių prekybos organizacijų krautuve:

- 1) Kauno Maisto Gaminių Prekyboje,
- 2) Kauno Vartotojų B-vėje „Parama“,
- 3) Akc. B-vėj „Maistas“,
- 4) „Pienocentras“,
- 5) Ekonominė Karių B-vėje,
- 6) Priemiesčių ir kaimų vartotojų b-vėse ir
- 7) Registruose privačiose krautuve.

Kiekvienoj krautuvej lengvai pastebimaj vietoj turi būti pakabintas maisto kortelių pavyzdys su kiekviena savaitai nustatyta maisto norma

vienam asmeniui. Tokia pat tvarka turi būti paskelbtos galiojančios datos ir kortelių numeriai.

Greitesniam pirkėjų aptarnavimui sudaromi pirkėjų sąrašai. Kiekvienas perka pasirinktoj krautuvej. Prekės parduodamos visai savaitei, tačiau duona duodama tik 2 dienom.

Pieno produktai (išskyrus pieną), duona, mltai, kruopos, cukrus ir druska perkami:

- 1) Kauno Maisto Gaminių Prekybos krautuve,
- 2) Kauno Vartotojų B-vėj „Parama“,
- 5) Ekonominė Karių B-vėje,
- 6) Priemiesčių ir kaimų vartotojų krautuve ir
- 7) Registruose privatine krautuve.

Mėsa ir mėsos produktai parduodami:

- 3) Akc. B-vės „Maistas“ krautuve.

Pienas parduodamas:

- 4) „Pienocentras“ krautuve.

Šis įsakymas galioja nuo šios dienos.

Kaunas, 1941 m. rugpiūčio 7 d.

Kauno Miesto Srities Komisaras

(pas.) C R A M E R

SA - Oberfuehrer

Viešas skelbimas Nr. 8

APIE MAISTO PRODUKTŲ KAINŲ NUSTATYMĄ

1. Kauno miesto ribose nustatomos sekančios maisto produktų kainos detaliuoj prekyboj:

	Rubl.	Rubl.
ruginiai mltai	— 1 kg.	— 0,50
kvietiniai mltai	— 1 „	— 1,20
juoda duona	— 1 „	— 0,50
balta „	— 1 „	— 0,90
bulvės	— 1 „	— 0,30

Mėsa ir dešros:

jautiena mėsa	— 1 kg.	— 2,80
kiauliena „	— 1 „	— 4,50
veršiena (su kaulais)	— 1 „	— 2,80
aviena mėsa	— 1 „	— 3,—
rūkytas kumpis (su kaulu)	— 1 „	— 5,40
rūkytas kumpis (be kaulo)	— 1 „	— 8,50
rūkyti lašiniai	— 1 „	— 8,—
kiaulienos taukai	— 1 „	— 6,30
jautienos taukai (lajus)	— 1 „	— 5,80
virta liet. dešra	— 1 „	— 8,80
arbatinė dešra	— 1 „	— 10,50
krakovska „ I rūš.	— 1 „	— 7,80
„ „ II „	— 1 „	— 3,80
saliamė (sausas dešr.)	— 1 „	— 14,—

Pienas ir jo produktai:

pienas	— 1 ltr.	— 1,—
sviestas	— 1 kg.	— 15,—
varškė	— 1 „	— 3,65
baltais sūris	— 1 „	— 4,—
olandiškas sūris	— 1 „	— 5,50
kiaušiniai	— 1 št.	— 0,30

Paukščiai:

vištos	— 1 kg.	— 6,—
antys	— 1 „	— 6,50
kalakutai	— 1 „	— 6,50
žąsys	— 1 „	— 5,50

Žuvis:

unguriai (gyvi)	— 1 kg.	— 3,50
„ (negyvi)	— 1 „	— 2,50
karpiai (gyvi)	— 1 „	— 5,—
„ (negyvi)	— 1 „	— 3,75

Kolonialės prekės:

cukrus	— 1 kg.	— 2,50
druska	— 1 „	— 0,16

alyva (aliejus)	— 1 ltr.	— 5,—
kruopos	— 1 kg.	— 0,75
stambios kruopos (grucė)		
„ „ I rūš.	— 1 „	— 1,55
„ „ II „	— 1 „	— 1,05
avizinės kruopos (haferf.)	— 1 „	— 1,35
kavos surogatas	— 1 „	— 3,75
makaronai	— 1 „	— 3,25
spagetai	— 1 „	— 3,10
marmeladas	— 1 „	— 4,50
bičių medus	— 1 „	— 14,—

Uogės:

avietės	— 1 kg.	— 3,—
agrastai	— 1 „	— 2,40
serbentai	— 1 „	— 2,40
rebarbaras	— 1 „	— 1,—

Daržovės:

svogūnai	— 1 kg.	— 1,—
morkos	— 1 „	— 1,20
agurkai	— 1 „	— 0,80
kopūstai	— 1 „	— 1,—
„ raudon.	— 1 „	— 1,40
„ žiediniai	— 1 „	— 1,20
panidoriai	— 1 „	— 3,—

Gėrimai:

	Rubl.
alus (pilzen)	1 bonka — 1,50
limonada (1/2 ltr.)	1 „ — 0,60
„ iš vaisių sulč. (1/2 ltr.)	1 „ — 0,80
gazuoto vandens	1 „ — 1,—
degtinė 38° (1/2 ltr.)	1 „ — 12,—

2. Kiekvienoj parduotuvėj, traktieriu ir kt. privalo būti lengvai pastebimaj vietoj iškabintas visų parduodamų prekių kainaraštis.

3. Kainos suprantamos prekėms I rūšies. Prekėms blogesnės rūšies kainos turi būti atitinkamai sumažintos. Svorį sumažinti draudžiama.

4. Kainų kontrolė pavedama Vokiečių Policijai. Už nesilaikymą nustatyty kainų ir kitų nuostatų bus griežtai baudžiama.

5. Šis įsakymas veikia nuo šios dienos.

Kaunas, 1941 m. rugpiūčio 7 d.

Kauno Miesto Srities Komisaras

(pas.) C R A M E R

SA - Oberfuehrer

Viešas skelbimas Nr. 9

1. Prekiauti maisto produktų kortelėmis draudžiama.

2. Pramoninėms prekėms pirkti leidimai laikomi dokumentais. Samoningas teikimas klaidingų žinių prašant leidimą, suklautojimas arba ištaisydamas leidimų kvalifikuojamas kaip dokumentų suklautojimas ir bus griežtai baudžiamas.

3. Šis įsakymas veikia nuo šios dienos.

Kaunas, 1941 m. rugpiūčio 7 d.

Kauno Miesto Srities Komisaras

(pas.) Cramer

SA - Oberfuehrer.

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 9

1) Jeglicher Handel mit Lebensmittelkarten ist verboten.

2) Warenbezugscheinje aller Art sind Urkunden. Wer zur Erlangung eines Bezugscheinjes wissenschaftlich falsche Angaben macht, wer Bezugscheinje faelscht oder abaendert, begeht eine Urkundenfaelschung und hat mit schaeferster Bestrafung zu rechnen.

3) Diese Verordnung tritt mit dem heutigen Tage in Kraft.

Kauen, den 7. August 1941.

Der Gebietskommissar in Kauen - Stadt:

gez. Cramer

SA - Oberfuehrer.

Oeffentliche Bekanntmachung Nr. 8

UEBER DIE FESTSETZUNG VON HOECHSTPREISEN FUER LEBENSMITTEL

1) Fuer dar Gebiet der Stadt Kauen werden nachstehende Hoechstpreise fuer Lebensmittel im Kleinverkauft (Einzelhandel) festgesetzt:

	Rubl.
Roggenmehl	1 kg — 50
Weizenmehl	1 „ — 1,20
Schwarzbrot	1 „ — 50
Weissbrot	1 „ — 90
Kartoffeln	1 „ — 30

Fleisch — und Wurstwaren:

Ochsenfleisch	1 „	2,80
Schweinefleisch	1 „	4,50
Kalbfleisch (mit Knochen)	1 „	2,80
Hammelfleisch	1 „	3,—
gerauechter Schinken (mit Knochen)	1 „	5,40
gerauechter Schinken (ohne Knochen)	1 „	8,50
gerauechter Speck	1 „	8,—
Schweineschmalz	1 „	6,30
Rinderfett	1 „	5,80
gekochte Litauer Wurst	1 „	8,80
Teewurst	1 „	10,50
Krakauer Wurst I Qualitaet	1 „	7,80
„ „ II „	1 „	3,80
Dauerwurst (Salami)	1 „	14,—

Milch — und Molkereierzeugnisse:

Milch	1 Ltr.	1,—
Butter	1 kg	15,—
Quark	1 „	3,65
Quarckaese	1 „	4,—
Kaese (Hollaender)	1 „	5,50
Eier	1 Stck.	— 50

Gefluegel:

Huhn	1 kg	6,—
Ente	1 „	6,50
Pute (Truthahn)	1 „	6,50
Gans	1 „	5,50

Fische:

Hecht, lebend	1 „	3,50
„ tot	1 „	2,50
Karpfen, lebend	1 „	5,—
„ tot	1 „	3,75

Kolonialwaren:

Zucker	1 „	2,50
Salz	1 „	— 16
Speiseoel	1 Ltr.	5,—

Rubel:

Graupen	1 kg	— 75
Gruetze I Qualitaet	1 „	1,55
„ II „	1 „	1,05
Haferflocken	1 „	1,35
Kaffeersatz	1 „	3,75
Makaroni	1 „	3,25
Spagetti	1 „	3,10
Marmelade	1 „	4,50
Bienenhonig	1 „	14,—

Obst:

Himbeeren	1 „	3,—
Stachelbeeren	1 „	2,40
Johannisbeeren	1 „	2,40
Rhabarber	1 „	1,—

Gemuese:

Zwiebeln	1 „	1,—
Mohrrueben	1 „	1,20
Gurken	1 „	— 80
Weisskohl	1 „	1,—
Rotkohl	1 „	1,40
Wirsingkohl	1 „	1,20
Tomaten	1 „	3,—

Getraenke:

Bier (nach Pilsner Art)	1 Flasche	1,50
Limonade (1/2 Ltr.)	1 „	— 60
Fruchtlimonade natur. (1/2 Ltr.)	1 „	— 80
Sodawasser	1 „	— 50
Schnaps 38% (1/2 Ltr.)	1 „	12,—

2) In jeder Verkaufsstelle, Gaststaette usw. muss an deutlich sichtbarer Stelle eine Preisliste angebracht werden, fuer alle zum Verkauf gelangenden Waren.

3) Die Preise verstehen sich, soweit im Einzelfalle nichts anderes vermerkt ist, immer fuer I. Qualitaeten. Verminderungen in der Guete muessen mit einem entsprechenden Preisnachlass verbunden sein. Verminderungen in der Menge sind unzulassungig.

4) Die Einhaltung dieser Hoechstpreise wird von Organen der deutschen Polizei ueberwacht. Wer gegen die in dieser Bekanntmachung verordneten Hoechstpreise und Bestimmungen zuwiderhandelt, wird schaeferstens bestraft.

5) Diese Verordnung tritt mit dem heutigen Tage in Kraft.

Kauen, den 7. August 1941.

Der Gebietskommissar in Kauen - Stadt:

gez. Cramer

SA - Oberfuehrer.

Bolševizmo šalininkus ima baimė

Taip rašo prancūzų spauda, apibūdindama didžiulius laimėjimus Rytų fronte

PARYŽIUS. E. DNB praneša, kad visa Paryžiaus spauda pilna atsiliépimų apie specialius pranešimus iš vyriausiosios Flurero būstinės dėl sėkmingo žygio Rytų fronte prieš bolševizmą.

„Matin“ rašo: Keturi specialūs pranešimai iš vyriausiosios Flurero būstinės išsklaidyti ir aiškiai apibūdina didžiulius laimėjimus, kurių vokiečių kariuomenė pasiekė per milžiniškas kautynes šiaurėje, viduryje ir pietuose. Paskelbtieji skaitmenys apie sovietų nuostolius rodo, kad viena po ki-

tos griūva nelemtojo bolševikinio režimo atmosferos.

Laimėtojai gali didžiulius savo vadovybės pranašumu ir savo kariuovių drąsa.

Galima beveik manyti, kad ir bolševizmo sąjungininkus ima baimė.

Anglija laikanti bolševikus vis tiek žuvusiais, rašo laikraštis, tačiau ji norinti dar atitolinti lemiamąją valandą. Tačiau sprendimas jau nebetoli.

„Petit Parisien“ rašo apie mil-

žinišką vokiečių laimėjimų balansą, „La France au Travail“ — apie neįveikiamą vokiečių ir jų sąjungininkų kariuomenės spaudimą.

TOKIO. E. Sovietų ambasados patarėjas Jukoyas, DNB iš Domei gautomis žiniomis, trečiadienį išsą valandą kalbėjęsi su užsienio reikalų ministerijos Europos ir Azijos reikalų skyriaus vedėju Sakamoto. Apie pasikalbėjimo turinį nieko nežinoma.

Sovietų ginklavimosi pramonė gavo dar vieną smarkų smūgį

BERLYNAS. VIII-7. ELTA. DNB praneša, kad sėkmingas vokiečių oro pajėgų įvykdytas Maskvos puolimas naktį į rugpiūčio 6 d. buvo nukreiptas į ginklavimosi įmones, o svarbiausia į lėktuvų fabrikus. Numatytoje bombarduotųjų srityje į šiaurės vakarus nuo Maskvos upės kilpos kilo daug greit išsiplėtusių gaisrų. Maskvos lėktuvų pramonė koncentruojasi, svarbiausia, pakartotinai vokiečių lėktuvų bombarduotoje miesto dalyje į šiaurės vakarus nuo Maskvos upės, paskui — miesto šiaurės vakarų dalyje, netoli centrinio aerodromo ir Maskvos priemiestyje Tušino. Sėkmingai bombardavus lėktuvų motorų ir lėktuvų kabinų fabrikus, sovietų ginklavimosi pramonė gavo dar vieną smarkų smūgį.